

PO SOVIETINIŲ KEVALŲ

Dalykas, dėl kurio dar galima pasiginčyti

„Svyturio“ žurnalo komentatoriui A. Lieponiui šįkart užklyvo svetur gyvenančių lietuvių mokyklos ir apskritai lietuvišką vaikų auklėjimas ir mokymas Pacitavės keletą ištraukų iš „Aidų“ žurnale išspausdinto straipsnio, jis su pasitenkinimu darosi išvadą, kad pagaliau netrukus visi lietuviški gudjurgiai suamerikonėsia ir nebebūsią kam Lietuvos vaduoti.

Nors Volertas rašė ne apie Lietuvos vadavimą, o apie lietuviukų mokymą lietuviškai, bet Lieponiui, atrodo, skaudžiausias dalykas yra tas vadavimas.

Bet mes Lieponį galėtume patikinti, kad tasai jo laukiamasis laikas, kai nebebus vaduotojų, dar vis dėlto toli. Gali būti, kad jis net nesulauks jo. Yra juk nemaža lietuviško jaunimo, kuris jau įsijungė į Lietuvos laisvinimo darbą. Mes tikimės, kad tasai jaunimas dar pajėgs parvažiuoti į laisvą Lietuvą, jei kai kuriems vyresniesiems ir nebeprisisektų.

Tuo, matyt, šiek tiek tiki ir pats Lieponis. Jis gi rašo, kad vaduotojai vis mulkina krašte gyvenančius tautiečius. Vadinas, mūsų mintys pasiekia kraštą, ir ten žmonės pradeda galvoti kitaip negu Lieponis su savo ponais. Dėl to jis skuba išdėstyti švietimo srities padėti lietuviams iš savo pozicijų. Sako, kad padėtis būtų aiškesnė tiems, kuriuos vaduotojai mulkina, mes pasikalbėjome su leidyklomis, kiek šimet išista mokykloms vadovėlių.

Skaičiai gražūs, ir mes nesiruošiamo net mažinti jų. Labai gerai, kad Lietuvoje mokyklos turi vadovėlių, ir blogai, kad svetur gyvenantieji lietuviai neturi savo vaikams tinkamų sąlygų pamokyti lietuviškų dalykų. Bet labai gali būti, kad tasai vadovėlių perteklius nežavi vaikus leidžiančių mokytiš tėvų Lietuvoje. Taip, Lietuvoje vaikai jau šeimose nuo mažens išmoka lietuviškai. Žaisdami su kitais vaikais, jie taip pat kalba lietuviškai. Mokykla irgi dar tebedėsto lietuvių kalbą ir šiek tiek lietuvių literatūros, Lietuvos istorijos ir geografijos.

Bet tuose gausiuose vadovėliuose yra nuodų, kurių tikslas yra apnuodyti jaunimą, kad jis nebegebėtų savo tautos praeities, aukštintų rusus, niekintų ir mestų savo tradicijas. Jei šitų nuodų nebūtų, tai ir mes paplotume Lieponiui, kad jis paskelbė, kiek daug vadovėlių išleista mokykloms.

Jei ne tie iš vadovėlių besisunkiantieji nuodai, tai Lieponiui, tur būt, nebūtų reikalo džiaugtis, kad mes turime svetur blogas sąlygas savo vaikams lietuviškai mokyti.

Liaudiškumas visiškai be niekur nieko

Mes jau esame nurodę, kad nesąmonė yra kalbėti, jog tik dabar Lietuvoje kuriamas liaudiškas menas. Tuos savo nurodymus parėmė pavyzdžiais ir pasidarė išvadas, kad daugeliu atvejų dabartinės dailininkų temos nesiskiria nuo anų, kurias nepriklausomybės laikais dailininkai imdavosi savo darbams. Vadinas, kalbėjimas apie liaudiškumą šiandieniniuose dailininkų darbuose yra daugiau tik tuščiažodžiavimas ar mados dalykas.

Bet pasirodo, kad sovietinis Lietuvos istorikas Juozas Jurginis yra dar blogesnės nuomonės apie sovietinių dailininkus ir jų darbus. Pasisakydamas „Komjaunimo tiesoje“ dėl A. Šiekštelės priekaištų sunkiai meno padėčiai, jis teoretiskai sutinka, kad liaudiško meno nėra iš viso. Tas požiūris, sako, pasenęs, nesovietinis, kai paveikslas su kiaulininke ar traktorininku laikomas liaudišku, o su balerina, gydytoju ar profesorium jau ne. Jis sako, kad liaudiškumas priklauso nuo meno darbe reiškiamosios minties.

Bet praktiškai jis apsilankęs jubiliejinėje parodoje ir įsitikinęs, kad ten daugmas paveikslų jokios minties neturi. Vadinas, Jurginis patvirtino mūsų pagrįstą tvirtinimą, kad šiandieninis menas Lietuvoje nerodo jokių išskirtinių liaudiškumo žymių.

Gėdinga sukaktis ir sunkūs prisiminimai

Lietuvos pavergimo ir susovietinimo 25 metų sukaktis, kaip atrodo, dar vis nebaigta minėti. Tur būt, ji bus vis minima, kol sueis kitas ketvirtis amžiaus, jei dar bus kas minėti... Štai ir vilniškė „Tiesa“ dar teberašo suakcūčiai pagerbti ilgiausius vedamuosius. Toks istorinis buvęs metas, kai darbininkai ir tarnautojai viską perėmė iš savininkų! Ir tokie laimėjimai viską lydi!

Banalu, žinoma, banalu vis tą patį kartoti. Bet su faktais reikia skaitytis. Juk „Tiesa“ rašo, kad dabar Lietuvos laukuose

DARBO PARTIJOS KONFERENCIJA

RAŠO J. VILČINSKAS

Šių metų Britų Darbo Partijos konferencija, nors oficialiai vadinama 64-tąja metine konferencija, faktiškai buvo žymiai daugiau negu metinė. Prieš vienuolika mėnesių darbiečiai laimėjo parlamento rinkimus, tad dabar, po 13 metų opozicijoje, Darbo Partija turėjo progos pasireikšti valdžioje. Daug liūdnų pranašavimų buvo girdima, jiems laimėjus į rinkimus labai maža dauguma. Buvo sakoma, kad jie neišsilaikys valdžioje nė vienerių metų ar kad negalės įgyvendinti savo rinkiminių pažadų ar neturės tinkamų žmonių net vyriausybei sudaryti. Tad kai tos pranašysybės nepasitvirtino, Darbo Partijos vadovybė ir konferencijos delegatai turėjo kuo pasidžiaugti. Daugiau negu pasidžiaugti: pasididžiuoti, kas buvo pasiekta per nepilnus metus.

Konferencija susirinko Blackpoolyje, didžiulėje Winter Garden salėje, kur sutelpta bent 3000 žmonių. Pačių delegatų buvo ne mažiau kaip 2000. Keli šimtai užsienio svečių, diplomatinii atstovų, korespondentų, fotografų ir televizijos bei radio pranešėjų. Tribūnoje — Partijos vykdomasis komitetas, kurio daugumą dabar sudaro vyriausybės nariai su min. pirm. Haroldu Wilsonu priešakyje. Svečiams skirtoje galerijoje matyti broliškų socialdemokratų partijų delegatai, jų tarpe Rytų Europos kraštų atstovai, kurie šia proga buvo pakviesti į Blackpoolį. Visi jie dalijosi darbiečių džiaugsmu dėl laimėjimo ir nuosirdžiai sveikino vyriausybę, kuri, nepaisant pradinių sunkumų, yra pasiryžusi vesti savo kraštą į šviesesnį rytojų.

Konferencijos dienotvarkė buvo tiesiog milžiniška. Atsilankiusiam pirmą kartą buvo sunku įsivaizduoti, kaip per penkias dienas galima išklausti Vykđ. komiteto pranešimo, kuris užima 112 puslapių, atspausdintų smulkiu šriftu, ir jį išdiskutuoti. Be to, organizacijos ir skyriai atsiuntė 387 rezoliucijas! Jų turinys įvairiausias. Pavyzdžiui, viena jų, kuri gali būti įdomi ir lietuviams, po karo apsigyvenusiems D. Britanijoje, siūlo panaikinti pilietybės priėmimo mokestį tokios kategorijos žmonėms, kaip mes, išgyvenusiems šiame krašte 18 metų. Kitos rezoliucijos buvo dėl vidaus reikalų, imigracijos, pensijų, užsienio politikos, krašto apsaugos, aprūpinimo buities, žemės nuosavybės ir t.t. Demokratinė partija turi leisti visiems delegatams pareikšti savo nuomonę, o tų delegatų tiek daug! Prieš konferencijos pradžią gerokai turėjo padirbėti speciali komisija, kuri surupavo rezoliucijas ir paskelbė 39 rezoliucijų projektus, kuriuos vėliau svarstė konferencija.

Darbiečių vyriausybė iš karto apsidraudė nuo bet kokių kraštutinių ipareigojimų, kuriuos kai kas norėtų praversti rezoliucijų forma. Pirmininkaujantis Roy Gunter, kuris kartu yra ir Darbo Ministeris, supažindino su tais ypatingais santykiais, kurie dabar yra tarp darbiečių vyriausybės ir Darbo Partijos. Jis prašė įsidėmėti, kad Darbo Partija ir darbiečių vyriausybė yra du skirtingi dalykai. Tuo jis davė suprasti, kad vyriausybė turi nešti atsakomybę už visą tautą, todėl nevisuomet gali atsižvelgti į kraštutinių grupių pageidavimus. Pirmininkas kvietė konferencijos dalyvius būti lojaliais savo vyriausybei.

Darbiečių vyriausybės pirmasis veiksma, atėjus valdžion, buvo pagerinti neturtingųjų sluoksnių padėti, padidinti senatvės pensijas. Tad ir šioje konferencijoje pirmoje eilėje buvo diskutuojamas socialinio aprūpinimo klausimas. Buvo pateikta rezoliucija, reikalaujanti, kad būtų paruoštas socialistinis planas pensijoms. Dabartinės pensijos yra nepakankamos. Bet didžiausias nepasitenkinimas buvo pareikštas dėl „superanuation scheme“ — papildomų pensijų, kurios būtų duodamos tiems, kurie tam tikrą metų skaičių mokės padidintus mokesčius. Tas pensijų įstatymas buvo priimtas konservatorių vyriausybės, ir juo darbiečiai yra labai nepatenkinti. Bendras reikalavimas, kurį kartojo keli kalbėtojai: duoti pakenciamą pensiją, iš kurios galima būtų pragyventi.

Jūsų korespondentui teko keliomis progomis susitikti su Margaret Herbison, kuri dažnai dalyvaudavo Soc. Internacionalo kongresuose ir nuo seniai yra žinoma, kaip lietuvių draugė. Bet niekad neteko jos matyti kalbant iš tribūnos, kaip Vykđ.

dirba 26.000 traktorių, 3.000 kombainų, 15.000 sunkvežimių. Tie skaitmenys turėtų rodyti technikos galybę.

Deja, kas prieš 25 metus arė laukus ir dabar juos aria, tai vis tiek sau pagerėjimo neįaučia. Jis tik jaučia, kad jam sunkiau išsiversti. Vadinas, ta technika tarnauja ir padeda ne jam. Taigi ir ta sukaktis su tokiais prisiminimais jam kelia sunkias mintis. Gėdinga ir skausminga sukaktis, nors su dideliu skaičium traktorių, kombainų ir sunkvežimių.

komiteto nario, o dabar — Pensijų Ministerio. Buvo tikrai malonu matyti, kiek šiai mūsų draugei rūpi vargingesniųjų sluoksnių reikalai. Ji pati yra kilusi iš Skotijos angliakasių kaimelio, kur nuo seniau gyvena ir mūsų tautiečių, ir jai yra gerai pažįstama darbo žmogaus dalia. Bet reikėjo stebėtis, kad ši maža moteris turi tokią didelę širdį, kai klausėsi jos galingos kalbos iš konferencijos tribūnos. Darbo vyriausybė ligšiol, nežiūrint finansinės krizės, kurią turėjo pergyventi, žymiai pagerino pensininkų padėti. Pensijos buvo padidintos tiek, kiek niekad ligšiol dar nebuvo didinamos. Panaikintas mokestis už vaistus, kuris, nors ir mažas, bet labiausiai jaučiamas pensininkų. Nuo naujųjų metų įsigalios įstatymas dėl kompensacijų mokėjimo darbininkams, atleistiems iš darbo mažinant personalą. Pensijų įstatymas bus peržiūrėtas artimiausiu laiku, ir pensijos padidintos, kiek leis krašto finansai.

Nemaža buvo nusiskundimų dėl aukštų savivaldybių mokesčių, kurie skaudžiai paličia mažiau uždirbančius bei pensininkus. Nepasitenkinimas buvo pareikštas dėl nuomos už žemę, kurią turi mokėti kai kurie namų savininkai. Šiais klausimais priimtos rezoliucijos, kurios ipareigoja vyriausybę padėti pagerinti. Savivaldybių ministeris Crossman pasakė konferencijai, kas yra daroma butų statybos srityje, ir pabrėžė, kad darbiečiams rūpi ne tik kiekybė, bet ir namų kokybė. Planuojama statyti iki 500.000 butų per metus, nors šiais metais bus pastatyta tik 400.000. Anglijos šiaurėje bus pastatytas visiškai naujas miestas. Seni miestai, kaip Manchesteris, bus moderninami. Šalia gyvenamųjų kvartalų bus įrengiami žali plotai, parkai.

Min. pirm. Wilsonas pasakė dvi kalbas, kurios abi buvo labai šiltai priimtos. Antradienį jis kalbėjo vidaus politikos klausimais. Jo kalba buvo palydėta audringais plojimais, kurie tęsėsi pusantros minutės. Trečiadienį jam teko įsikišti į diskusijas užsienio politikos klausimais, ir čia jis vėl gavo nuosirdų pritarimą. Tenka čia pažymėti, kad, kalbėdamas pirmuoju klausimu, Wilsonas nutylėjo sunkiosios pramonės (plieno) nacionalizacijos klausimą. Iš to laikraščių komentatoriai pasidarė išvada, kad Darbo Partija padarė nuolaidą liberalams, norėdama laimėti jų paramą parlamente.

Darbo Partijos kairysis sparnas jau nuo seno aštriai kritikuoja savo vyriausybės užsienio politiką, ypač kiek tai susiję su Vietnamu. Ta opozicija „iš vidaus“ ryškiai atspindėjo rezoliucijų projektuose, kurių buvo bent keliolika. Pagrindinė jų mintis — reikalavimas, kad britų vyriausybė pasmerktų Amerikos karinę intervenciją Vietname. Be to, kairysis sparnas reikalavo sumažinti išlaidas ginklavimosi reikalams ir apskritai eiti tokiu keliu, kuriuo nenori eiti jų užs. reik. min. Stewart. Kairysis sparnas siūlo priimti Rapackio planą dėl atominio nusiginklavimo Vid. Europoje, atsisakyti atominio ginklų strategijos, net panaikinti šiaurės Atlanto sąjungą — NATO. Prieš visus šiuos pasiūlymus griežtai pasisakė užs. reik. min. Stewart, o taip pat ir min. pirm. Wilsonas. Tokiu būdu daugumos balsais kairiojo sparno pasiūlymai buvo atmesti, ir vyriausybė gavo pritarimą ligšiolinei užsienio politikos linijai.

Prieš konferenciją kairysis sparnas taip pat agitavo prieš rinkimą vyriausybės narių į partijos vykđ. komitetą. Tas punktas taip pat nepraejo. Konferencija perrinko į vykđ. komitetą beveik visus buvusius narius, ir net vienu dabartiniu ministeriu daugiau. Tas rodo, kiek partijos dauguma pasitiki savo vadovybe.

Konferencija sudarė progą susirinkti ir pasitarti įvairioms socialistų grupėms, įeinančioms į darbo sąjūdį. Turėjo posėdį ir Rytų Europos socialdemokratų partijų atstovai. Jame dalyvavo Čekoslovakijos, Lenkijos, Vengrijos, Jugoslavijos, Estijos ir Lietuvos socialdemokratų egzilėje.

Darbo Partijos vadovybė buvo suruošusi priėmimą užsienio svečiams, kvietiams į konferenciją. Priėmime dalyvavo min. pirm. Wilsonas, Švedijos min. pirm. Tage Erlanderis, britų min. Barbara Castle, Antony Greenwood, Vakarų Europos socialistų partijų atstovai, Rytų Europos egzilai, diplomatiniai atstovai, iš viso apie 200 žmonių.

KALĖJIMAS PATRIOTAMS

„Komjaunimo Tiesa“ (X.10) pranešė, kad Sovietų teismas Kaune nuteisė du lietuvius: Česlovą Stašaitį ir Antaną Džiaugį kalėti, po 15 metų.

Iš pranešimo atrodo, kad abu nuteistieji pirmaisiais pokario metais dalyvavo partizanų kovose su okupantu Čekiškės ir Ariogalos apylinkėse. Vėliau jie pakeistomis pavardėmis gyveno Latvijoje.

Savoj ir svetimoj spaudoj

VERTYBIŲ PERKAINOJIMAS

Kas turtingas, tas ne tik galingas, bet kartu ir išmintingas. Šitaip visada buvo, šitaip, atrodo, ir dabar tebėra. Taip, ta kasdienine prasme taip ir tebėra, tačiau žmonių galvoseną jau krypsta kita linkme. Ne tik atskirų žmonių, bet ir kai kurių ištisų tautų ir net didelių. Štai Al. B. „Draugo“ vedamajame rašo:

„Prieš kiek laiko Amerikoje mokslininkas buvo laikomas beveik vienoj paskutinių yietų, kadangi čia ypač buvo gerbiami tie, kurie valdė gyventojus ar turtus. Tačiau laiko tėkmėje amerikiečių galvoseną keitėsi. Šiandien mokslininkas ir menininkas vertinamas ne dėl to, kad jie gali geriau gyventi ir geriau atlyginami, bet todėl, kad jų sukurtos vertybės turtina šį kraštą, o kartu ir visą pasaulį. Tokia dvasinė prasme revoliucija, be abejo, labai daug padeda jos kovoj už pasaulio laisvę, nes jau buvo skaudžiai patirta, kad vien tik turtu amerikietis bus tik „biaurus amerikietis“, nepajėgias dvasiškai laimėti kitų kraštų, nes žmogus miršta ne už ryžius, o už idėjas. Lietuviai, gyvendami tokių nuotaikų krašte, taip pat yra paliesti tokios dvasinės revoliucijos, tačiau ji turėtų būti dešimteriopai gyvesnė ir radikalesnė“.

O ar Lietuvoje ne šitaip buvo? Ne, ne. Ne taip buvo, ir ne tokias tradicijas sveturi išsivežė. Apie mūsų praeitį ir apie dabartį straipsnio autorius rašo:

„Nepriklausomoj Lietuvoj referentai ir ministariai, kariniai vadai ir apskrities viršininkai buvo pirmoje eilėje, kaip tai dabar tebėra Pietų ir kaip seneniai buvo

Septynios DIENOS

BELOVO BYLA

Užsieniuose plačiai pasklido žinia, kad rusas studentas Ženia Belovas buvo uždarytas beprotnamin už tai, jog kritikavo vyriausybę. Sovietų vyriausybei siunčiami dėl to prašymai paleisti imtinį ir protestai. Žinomi jau keli tokie atsitikimai, kai beprotnamin uždaromi pradedantieji stipriau reikštis opozicionieriai.

KOMUNISTŲ PARTIJA INDONEZIJOS

Kai kurie Indonezijos komunistų partijos vadai rėmė sukilimą prieš Sukarno režimą.

Kai dabar sukilimas numalšintas, komunistai vėl norėtų vaidinti tam tikrą vaidmenį krašto tvarkyme. Kadangi partija turi 6 mil. narių, prez. Sukarnas būtų linkęs naudotis tos partijos parama. Tačiau sukilimą numalšinęs kariuomenės vadas gen. Suhartas šiuo metu yra stipresnis už prezidentą ir neremia susitaikymo su komunistais minties.

RODEZIJS KLAUSIMAS

Rodeziją valdo baltieji, kurie sudaro ten mažumą. Britanija nesutinka duoti jai nepriklausomybės, kol afrikiečių daugumai nebus duota platenisji teisių. Dėl to Rodezijos dabartinė vyriausybė grasina, kad ji pasiskelbsianti nepriklausoma prieš Britanijos valią.

O nepriklausomi Afrikos kraštai grasina išstosią iš Britų bendruomenės valstybių sąjungos, jei Britanija nesutvarkys Rodezijos baltųjų.

MOLOTOVAS GRĮŽTA?

Tvirtinama, kad prieš porą savaičių Kremliaus vadai, svarstydami Chruščiovo suorganizuotą sritinių ekonominių tarybų panaikinimo klausimą, buvo pasikvietę Molotovą.

Molotovas iš viršūnių buvo pašalintas ir pateko nemalonėn. Tada jis buvo pakaltintas vadovavimu „antipartinei grupei“. Bet jis kaip tik priešinęsis Chruščiovui dėl tų tarybų steigimo.

DAUGIAU KUBOS TREMTINIŲ

Dr. Castro paskelbė, kad jis leis išvažiuoti į JAV visiems Kubos gyventojams, kurie tik nori, bet tik su tiek daiktų, kiek paneša.

Manoma, kad tuo pasinaudos apie 40.000, kurių apie pusė sėdi kalėjimuose. JAV yra jau apie 240.000 kubiečių.

POPIEŽIUS J. TAUTOSE

Popiežiaus Pauliaus kelsonė į J. Tautas ir jo pasakytoji ten kalba apie taiką visur buvo sutikta, kaip teigiamas reikšmingas įvykis.

Tassas irgi atžymėjo tai kaip neabejotiną duoklę visuotinės taikos reikalui sustiprinti.

OPERACIJA SEKMINGA

JAV prez. Johnsonui padaryta operacija: išimti kepenų akmenys.

Operacija padaryta sėkmingai.

šiaurės Amerikoje. Anot vieno poeto, atrodė, kad Lietuva turėjo tarnauti ministeriam ir referentam, gi kultūra, išskyrus valdantiejiems reprezentacijai reikalingą operą, buvo kelintaeilis reikalas. Dėl to net vienintelį universitetą pavadinu ne mokslininko, bet kario vardu.

„Tos nuotaikos buvo atsineštos ir į tremtį. Todėl mes mieliai suaukojam politiniams reikalams tūkstančius, gi kultūriniais reikalais besirūpinančios mūsų organizacijos mažiau remiamos. Nepaisant, kad mes esame maži ir turėtume daugiau rūpintis tuo, kuo galim kitus užimponuoti — kultūra, mus vis labiau žavi politika. Niekas, be abejo, prieš tai nekovoja, tačiau manytume, kad mažų tautų pirmas ginklas yra tautinis auklėjimas ir kultūra, juo labiau, kad net ir didžiosios galybės stengiasi tai ugdyti, ir dėl to šiandien amerikiečiui mokslininkas prestižo balsavimuose iš septynioliktos vietos atėjo į trečią, tuo tarpu fabrikantas, duodąs darbo šimtam, nukrito net į trisdešimt pirmą vietą“.

Ko gi reikia iš mūsų? Ogi štai ko:

„Daug kartų akcentavome, kad visų lietuvių pareiga būti turtingais, tačiau reikia, kad tas turtas nuolat mums tarnautų. Todėl niekai iš viso to turto, jei jis nepadedą kurti kultūrinių vertybių, jei jis netarnauja mūsų mokykloms, mūsų literatūrai, mūsų menui, vadovėlių leidimui, dainai ir muzikai, mūsų panašiai reprezentacijai kitų tautų tarpe, nes nors auksas gali sublizgėti ir pelenuose, tačiau dideliame krašte reikia parodyti, kur tie pelenai yra. Gi tam reikalingos lėšos“!

KOMUNISTAI ARESTUOJAMI

Indonezijos sostinėje Jakartoje kariuomenė apsupo komunistų partijos būstinę ir suėmė apie 200 komunistų. Rytinėje Javoje suimta 2000 ginkluotų komunistų jaunuolių.

Vėliau apie pusmilijonis gyventojų Jakartoje suruošė demonstracijas, reikalaudami pašalinti visus komunistus iš ministerių kabineto ir valstybinių įstaigų. Keli tūkstančiai jaunųjų padegė kom. partijos būstinę.

ISSTUMTAS POLITINIAIS SUMETIMAIS

J. Josten redaguojamas „F.C.J.“ biuletenis rašo, kad buvęs išstumtas ilgametis Pavergųjų tautų sambūrio ilgametis generalinis sekretorius rumunas Brutus Coste. Tas pareigas jis ėjo nuo 1954 metų, kai suikūrė Pavergtųjų tautų sambūrį.

Biuletenyje rašoma, kad jį bus išstumsios tos amerikiečių organizacijos, kurios yra apsijungusios „Committee for a Free Europe“. Nors esą piniginių fondų, bet Pavergtųjų tautų sambūrio veiklos samata staiga buvusi per pusę sumažinta.

Daroma išvada, kad tai būsiančios pastangos „statyti tiltus“ tarp JAV ir komunistinių kraštų.

— Rytinėje Suomijoje, Lieska mieste, viešai rinkos aikštėje buvo pradėti priedarta kirpti karčiai vyrukams, kurie užsiagina juos madingus ir ilgus, kaip britų Beatles dainininkai.

LIETUVOS MINISTERIO LINKEJIMAI POPIEŽIUI

Ryšium su Popiežiaus kelione į New Yorką Lietuvos Ministeris prie šv. Sosto pasiuntė Valstybės Sekretoriui Kardinolui Ciognani notą, kurioje prašė perduoti šven tajam Tėvui linkėjimus, kad jo istorinis žingsnis — kreipimasis į Jungtines Tautas — kuo geriausiai pasisektų.

Greta to buvo išreikštas linkėjimas, kad ši Popiežiaus intervencija paskatintų J. Tautas kelti savo balsą už Dievo ir žmonių įstatymų tarptautiniuose santykiuose respectavimą, kuris reikalauja ne tiktai smurto aktų sutrukdymo, bet ir jau įvykdytų skriaudų — k.a. Lietuvos okupacija — atitaisymo.

DBLS Nottinghamo Skyriaus nariui

BRONIUI SASNAUSKUI,

Lietuvoje mirus jo Mamytei,

gilia užuojautą reiškia

Skyriaus Valdyba ir nariai

Prof. J. Puzinas - mokslininkas ir visuomenininkas

Nepriklausomybės laikotarpis (1918-1940) yra ne tik mūsų valstybinio subrendimo, bet ir kultūrinio žydėjimo laikotarpis. Jame vežiojo literatūra, dailė, muzika, teatras. Jame išaugo ir klestėjo švietimas ir mokslas. Visose šiose srityse buvo padaryta milžiniška pažanga. Kauno universitetas nuo 1922 m. iki 1940 m. išaukino gausybę įvairių sričių specialistų. Jis ugdėsi ir jaunąjį mokslininkų personalą. Jonas Puzinas kaip tik ir yra Nepriklausomybės laikų išugdytas akademikas.

Sukaktininkas gimė 1905 m. rugsėjo 18 (X.1) Svaronių viensėdyje, Deltuvos valsčiuje, Ukmergės apskrityje. Jis gimnaziją baigė 1925 m. Ukmergėje. Tais pačiais metais įstojo į Kauno universitetą, humanitarinių mokslų fakultetą, ir studijavo lietuvių kalbą, literatūrą ir pedagogiką. Tačiau, norėdamas pasikirti mokslui, o ne eiliniam mokytojo darbui, jis 1930 m. pakaitė studijas ir išvyko į Heidelbergo universitetą, kur studijavo proistorinę ir klasikinę archeologiją. 1934 m. už disertaciją „Vorgeschichtsforschung und Nationalbewusstsein in Litauen“ išgijo filosofijos daktaro laipsnį. Po to greit buvo pakviestas Vytauto Didžiojo Universiteto Kaune humanitarinių mokslų fakulteto etnikos katedros vyr. asistentu. 1939 m. fakulteto tarybos buvo pakeltas į docentus, o 1940 m. išrinktas archeologijos katedros vedėju. 1941 m. pakeltas į profesorius ir išrinktas fakulteto dekanu. Kurį laiką pavadavo ir Vilniaus universiteto rektorius. 1944 m. kartu su daugybe profesorių ir intelektualų pasitraukė į Vakarų ir laikinai gyveno Vokietijoje. Čia jis buvo Hamburgo Pabaltiečių universiteto profesorius, filosofijos fakulteto prodekanas, lietuvių sektoriaus prorektorius ir u-t rektorius.

Iš Vokietijos persikėlęs gyventi į Filadelfiją, JAV, prof. J. Puzinas, kaip lituanistas, archeologas, negalėdamas dirbti tiesioginio mokslinio darbo universitete, atsidėjo Lietuvių Enciklopedijai. Čia jis yra ne tik vienas iš pagrindinių redaktorių, bet ir produktus proistorės ir archeologijos mokslinių straipsnių rašytojas. Jo mokslinis įnašas į Lietuvių Enciklopediją bus ne mažesnis kaip žymiųjų prancūzų enciklopedistų.

Iš mokslinių prof. J. Puzino darbų pažymėtini: Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje XIX ir XX amž. pradžioje. Žalvario amžius Lietuvoje, Naujausių proistorinių tyrinėjimų duomenys (1918-1938), Stand der Archaischen Forschungen in Litauen (Pirma Baltijos Vesturnieku Konferencija Riga 1938), Lietuvių kilmės teorijos

JO 60 M. AMŽIAUS SUKAKTIES PROGA RAŠO STP. VYKINTAS

amžių būvyje, Die Fluegeifibeln in Litauen und ihre Bedeutung fuer die Handelschichte (Festschrift Wahlle 1950), Kalbotyra apie lietuvių protėvyne, Vilniaus proistorė, Gediminas Viiniuje, Trečiosios Vilniaus pilies beiškant ir daugybę kitų. Daug straipsnių proistorės klausimais yra rašęs Akademike, Vaire, Romuvoje ir kt. Prof. J. Puzinas nemaža dirbo ir muziejininko darbu. 1928 m. jis buvo Kauno muziejaus sekretorius ir konservatorius, 1934-40 m. — muziejaus direktorius, 1936-41 m. — Vytauto Didžiojo Kultūros muziejaus priešistorinio skyriaus vedėjas. 1939 m., Svetimo ministerijos įgaliojimu, jis perėmė Vilniaus universiteto archeologijos muziejų ir išbuvo jo direktoriumi iki 1944 m. Kaip mokslininkas, prof. J. Puzinas dalyvavo Lietuvos Mokslų Akademijos organizaciniame darbe: 1940 m. jis buvo Lituanistikos Instituto istorijos skyriaus narys, 1941 m. Istorijos Instituto Archeologijos poskyrio vedėjas, Akademijos narys bendradarbis. Sukaktininkas yra plačiai žinomas kaip proistorės ir archeologijos specialistas mokslininkas didžiuliuose mokslo centruose: Vokietijoje, Lenkijoje, Danijoje, Norvegijoje, Šveicarijoje ir kt. Jis yra su paskaitomis dalyvavęs tarptautiniuose archeologų kongresuose Osloje, Rygoje, Elbinge etc.

Lietuvoje prof. J. Puzinas yra atlikęs nemaža archeologinių kasinėjimų. Iš šių duomenų jis yra nustatęs mūsų senojų ir naujojo geležies amžiaus kultūrą.

Prof. J. Puzinas nemažą barą išvarė ir visuomeninėje, kultūrinėje veikloje. Jis aktyviai dalyvavo esperantininkų, Neo-Lituanijos kor-jos veikloje, jis buvo Kalbos dr-jos, Istorijos, Lietuvių Mokslo dr-jos Vilniuje valdybos narys, Rytų Lietuvos dr-jos narys (gestapo už tai buvo sumintas), Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Detmoldo sk. pirmininkas, JAV Lietuvių Tremtinių dr-jos pirmininkas, JAV LB. Kultūros Tarybos pirmininkas, 1955-58 LB. Tarybos narys ir prezidento vicepirmininkas. Pažymėtina, kad pastaruoju metu jis atvedė visas lietuvių politines partijas ir sąjūdžius Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitete į vienybę.

Kaip Kultūros Tarybos pirmininkas, prof. J. Puzinas viešai pasisakė prieš mūsų rašybos reformas tremtyje. Jis pasiūlė visiems laikraščiams ir visoms leidikliams vadovautis Lietuvoje priimta J. Jablonskio rašyba.

Baigiant tenka apgailestauti, kad šis nusipelnęs lietuvių tautai mokslininkas, proistorikas ir archeologas, negali laisvai savo gimtojoje žemėje dirbti mokslo darbo. Tai bolševikų padaryta didžiausia žala mūsų proistorės ir archeologijos mokslui.

Iš širdies linkime Sukaktininkui ilgiausiu metu, ištvermės, sėkmingos mokslinės, kultūrinės ir visuomeninės darbuotės.

ATLEIDŽIANTI MEILĘ

III

Gyvenime pasitaiko susidurti su paniebusiais, piktais, neprietelingais žmonėmis. Šitokie nemalonūs nei Dievui, nei žmonėms. Jie savyje užsidarę jaučia neapykantą kitiems ir švaistosi įžeidinėjimais ir paniekos žodžiais. O vis dėlto reikia, kad

M. VAITKAUS SIDABRAS

Dabar daugelis mūsų jau esame skaitę Mykolo Vaitkaus atsiminimus. Štai ir Nidos Knygų Klubas yra išleides savo skaitytajams net tris jo atsiminimų knygas ir žada dar daugiau. O porą knygų tų atsiminimų yra išleides kitos leidyklos (apie seminarijos laikus „Mistiniame sode“ ir apie lietuvių vyskupus „Keturi ganytojai“).

O atsiminimus skaitydami esame pastebėję, kad M. Vaitkus jau iš pat jaunų dienų buvo linkęs į poeziją ir anksti pradėjo dalyvauti literatūriniam gyvenime. Pirmieji žurnalai, skirti literatūrai ar ir bendriniai, turėjo bendradarbiu ir M. Vaitkų. Ta jo literatūrinio darbo pradžia šiaandien jau labai tolima — jis su savo poezija pirmą kartą pasirodė 1906 metais, o 1911 m. išleistas pirmasis jo poezijos rinkinys.

Poezijos jis niekad nebuvo nustojęs rašyti. Šalia to rašė dramos veikalus ir prozą, ir iki šiol yra išėjusi daugybė jo parašytų knygų. Be to, nemaža yra vertęs.

Dabar, šalia atsiminimų tomų, kaip tik pasirodė naujas Mykolo Vaitkaus eilėraščių rinkinys **Šerkšno sidabras** (išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje, 1965 m., 86 psl., kaina 1.50 dol.; viršelis P. Jurkaus). Rinkinyje išspausdinti M. Vaitkaus 1953-1954 m. parašytieji eilėraščiai. Turint galvoje, kad šiuo metu turime jau 1965 metus, išeitų, kad poetas iš to, ką turi parašęs, čia yra paėmęs tik dalelytę. Nespaužiamas tiek labai kitų laikų gaisinančių pareigų, svetur gyvenamas jis, atrodo, jau ir taip bene daugiau yra davęs poezijos, negu anais metais Lietuvoje. Juk svetur jis padovanoja skaitytojui jau net penktą eilėraščių rinkinį!

Kalbėdami apie M. Vaitkaus poeziją, specialistai sako, kad jis yra estetišės krypties pradininkas. O tai reiškia, kad M. Vaitkui poezijoje maždaug visa ko viršūnė yra grožis. Šitaip jį sutiko kritikai su pirmuoju rinkiniu, šitaip tebedi ir iki šiol.

Kritikai nemaža gražių žodžių yra prisakę iki šiol apie M. Vaitkaus poeziją. Giedras ir optimistinis paveikslas. Išdailintas stilius, skaidri kalba, gili mintis, emocija ir meistriska forma.

Tie kritikai jau ligi šiol apie jo poeziją parašytieji žodžiai, be abejo, šimtaprocenטיškai tinka ir šiam naujam rinkiniui. Išdailintais ir rinktiniais žodžiais ir čia reiškiamas santykis su Dievu, su visata, su artimu ir su pačiu saviu.

Bet M. Vaitkus, nors ir toks šaunus es-tetas, koks buvo jaunystėje, toks ir šiaandien tebėra kažkaip atokus su savo poezija. Atokus kažkokiu uždarmumu. Kas dėl to kaltas, kad jo poezija toli gražu ne taip dažnai kartojama, kaip, pvz., Mykolas Putinas, net Kiršos ir Sruogos? Argi anie irgi nebuvo ir nėra tokie pat estetai? Jis toks pat skambus ir gilus.

Tur būt, kad didesnį tarpą tarp M. Vaitkaus ir skaitytojo sudaro dar viena jo stilistinė ypatybė, kurią mini tie patys gausūs kritikai. Tai vadinamasis barokas, kuris jo poeziją vis dėlto lydi ir iki šiol. Ką gi tasai barokas reiškia? Ogi kad puosmelis vis dėlto per daug. Kai vėjelis suokia, kai metai užgęsta, kai kaitringai žvelgi, kai pasiilgsti kažko gerėsiai švelnaus, kai artybė būna gaivi, o žvilgsnis aušrinis, kai saulutė gaši, kai mirazai žvaigždžiasparniai, tai šitie neprasti įvaizdžiai ir ne-veikia, tur būt, taip tiesiogiai skaitytojo, kaip poezijoje turėtų būti.

Bet laikas daug ką keičia. Laikas keičia ir pomėgius. Sprendžiant iš moderniosios poezijos, jau apie dabartį galėtume pasakyti, kad ji poezijai turi visiškai kitus reikalavimus. Šiandien juk ne kartą užtikiname poezijos, kuriai skaityti, suprasti ir pagrįsti nebeužtenka mokėti kalbos: reikia dar tam tikro specialaus pasiruošimo. M. Vaitkaus poezijai suprasti pasiruošimo nereikia: čia reikia tik įsiklausyti, įsigilinti, perprasti neįprastus įvaizdžius.

K. Abr.

JONAS AVYZIUS

Kaimas kryžkelėje

ROMANAS

(45)

Arvydas prisivijo juodu netoli namų. Martynas su berniuku ant rankų ėjo priekyje, o iš paskos, atsilikusi per kelis žingsnius, brido Ieva. Tamsioje Arvydas negalėjo gerai įžiūrėti jos veido, bet iš žemai nuleistos galvos ir svirduliuojančios eisenos suprato, kad įvyko kažkas nepaprasto.

— Kodėl taip vėlai? — paklausė išsigandęs.

Ji nieko neatsakė.

— Kas atsitiko, Ieva? — Jis sučiupo šaltą ranką ir trūktelėjo į save.

— Pasitrauk! — suspigo ji veriančiu balsu.

Arvydas atsilošė lyg į veidą gavęs.

— Kas atsitiko, Martynai?

— Vaikas buvo įkritęs į sruvį duobę.

— Ką tu sakai?! — Arvydas prišoko prie Martyno.

— Nebijok, nieko blogo jam neatsitiko. Nuprausėme pas Gojelijus, apvilcome sausais drabužėliais.

Arvydas lengviau atsikvėpė.

— Na, vyre, — kreipėsi jis į berniuką. — Kaip čia išėjo, kad išsimadai sruvose? Eikš pas mane. Papasakosi, kaip buvo.

Vaikas kažką sumurmėjo mieguistu balsu: jis snaudė, padėjęs galvą Martynui ant peties.

Arvydas paėmė į glėbį gležną berniuko kūnelį ir, pagautas tėviškų jausmų antplūdžio, švelniai priglaudė prie krūtinės.

— Nežinau, kada tamstai atsidėkosiu, gerasis žmogau!

— Kokie niekai, — sumurmėjo Martynas.

Arvydas klausiamai pažvelgė į žmoną.

— Jis išgelbėjo mūsų berniuką! — sušuko ji tuo pačiu balsu, kupinu begalinio dėkingumo, ir pravirko.

— Taip? — Arvydas valandėlę tylėjo, apsvaigintas prasiveržusių jausmų. — Dėkui, Martynai. To niekuomet neužmiršiu.

— Gerai, gerai, — burbtelėjo Martynas, atsirakindamas duris į savo galą.

— Ko gi tu verki? — paklausė Arvydas, kai įjėdė į vidų. — Reikia džiaugtis, kad viskas gerai baigėsi.

Ieva, vengdama pažvelgti vyrui į akis, paėmė iš jo berniuką ir ėmė nurenginėti.

— Rytą pat liepsiu padaryti sruvį duobės dangčius. Apsileidimas...

Ieva neatsiliepė.

— Kas tau yra? — paklausė jis susierzinęs. — Argi aš kaltas dėl to, kas atsitiko?

— Vaikas turi karščio, — tyliai pratarė ji.

— Nėra ko jį tampyti į versidę. Tą porą valandų gali pabūti užrakintas namie. Nebemažas. O vėliau pažūrėsim. Gal pasiseks sulipdyti vaikų priežiūros grupes.

Sugulė nevakarienai. Juodu skyrė vos keli centimetrai patalo, tačiau abu jautė tarp savęs atsivėrusią praražą, per kurią vargu ar kada bepermės tiltą.

Naktį Ieva ne kartą kėlėsi iš lovos ir, pasilenkusi ant vaiko lovelės, ilgai klausėsi jo lygaus, sveiko alsavimo. Sykį jai pasirodė, kad tai, kas vakar atsitiko, buvo tik laimingai užsibaigęs sapnas. Kambarys prisipildė kvapo, koks paprastai esti, pašarvojus numirėli. Visa drebėdama, Ieva pašoko iš patalo ir pripuolė prie sūnaus lovelės. Suklūpusi ant kelių, ilgai glamonėjo jį žvilgsniu. Paskui perbraukė rankomis per antklodę ir, palytėjęs lūpomis

rausvą skruostą, rami atsigulė. Saulėta ramybė užliejo širdį. Ji matė priešais ritmiskai judančią kresną plačiapetę vyriškio figūrą ir apie jo kaklą apsvijusias berniuko rankas. Ir Ieva ėjo ir ėjo iš paskos, apimta kažkokio gaudaus džiaugsmo, kol reginys išnyko, ir ji kietai užmigo su laiminga dėkingumo šypsena pavargusia meide.

Ketvirta dalis

PIRMOS TOKIOS VESTUVĖS

I.

Nuėjo per kaimą, sunkiai statydamas kojas. Atrodė, visi žiūri pro langus į jį, piktadžiūgiškai šypsosi, kartoja Pomodoro žodžius: „Prispaudė ir tau uodegą, barsuk.“ Nepasiduoti, tik nepasiduoti! Tegu visi mato, kad jam kraugeris išgalotinių nutarimas — šalta bulvė prie pilvo. Plačiau išpūtė krūtinę, sukėlė pečius. Nusmailint ūsų uodegėlės vykstelėjo iki ausų, akys panikinamai pralėkė pro kiemus ir įstrigo sprogstančių medžių šakose. ant kurių kabojo vakarėjančios saulės nurausinta dangaus skraistė. Viename kieme kažkas šūktelėjo pridurmui. Praėjo pro šalį ne nežvilgtelėjęs. Prasivėrė Naginų trobos langas. Vėl užkalbino. Ir vėl apsimetė neišgirdęs. Tačiau pro Pauką kiemą nepasisekė prasmukti: Jokūbas Pauga, pusamti vyras siauru veidu be smarko, stovėjo tarpuvartyje; buvo negalima jo nepastebėti ir neatsakyti į pasveikinimą.

— Girdėjau, buvai įgalotinių susirinkime, Motiejau.

— Buvau. Nerinkote, nesuuntėte, bet nuėjau. O ką? Gal nepatinka?

— Tu ne laukininkas, — vangiai atsakė Pauga, krapštydamas smiliumi riestą plokščią nosį kaip rogių pavažą. — Mes parinkome savo žmones. Žiauriai nuvirkdė, a? Ar teisybė, kad tavo arai pakibo ant plauko? O gal Goda eis dirbti į kolūką?

Lapino viduje viskas apsisvertė, bet susivaldė, dargi įstengė nusišypsoti.

— Tai nežinia dar, kieno pakibo, oi, nežinia, Jokūbai. Viščiukus skaičiuosime rudenį. Taigi, tau lygi ir nevertėtų šaipytis, Jokūbai. Išties snukis, kol išdirsi iki rugsėjo pirmos tris šimtus, o tavo boba du šimtus penkiasdešimt darbdienų, oi, išties.

— Darbdienius nutarta skaičiuoti nuo praėjusių metų rugsėjo, — ramiai atsakė Pauga. — Mudu su žmona jau turime apie porą šimtų, o dar visas darbymetis priešais.

— Mat kaip! Pirmūnas... — Lapinas pakėlė ranką, lyg siektų paploti Paugai per petį, tačiau toji nukaro kaip skudurinė. — Nežinojau... Stenkis, stenkis, kaimyne. Viršyk minimumą. Už kiekvieną dešimtį viršnorminių darbdienų galėsi nusiimti po arą derliaus nuo svetimo daržo. Sakysim, kad ir nuo mano. Smagu žerti į savo aruodus kito išaugintą derlių?

— Tavo bulvės miltingos, — atsakė Pauga, žiūrėdamas į Lapiną išblukusiomis akimis ir, kaip visada, negalėjai suprasti, ar jis šaiposi ar rimtai kalba.

Lapinas nusigrėžė ir nuėjo, žodžio netares. Tik jau nebe kareiviškai pasitempęs, o svyrnuodamas, kaip girtas.

„Melo dėl karvės negali atleisti, išgama. Pasiute sūnukiai, pavyduoliai.“

Ties kiemu, apžergęs motociklą, karksojo pienininkas Ramonas. Darželyje, pro tvoros statinius, buvo matyti pasilenkusi Godos figūra. Abudu kažko juokėsi.

„Prakeikti dykūnai! Tik dantis rodyti, kraipytis, pilvais zulintis, o tu, tėve, nerki iš kailio.“ Krūtinėje sukunkuliavo, užvirė. Bijodamas, kad nesusivaldys ir išplūs abudu, peršoko griovį ir, pralindęs pro spragą tvoroje, nuėjo tiesiai į dien-daržį.

Prie tvarto durų stovėjo pakinkytas arklys. Iš juodos, amoniaku alsuojančios gerk lės lėkė mėso gabalai — ten pūkstė Pruncė Prancūzas. Lukas Rimša, iki pusiau-blauzdžių pasiraityjęs prieškarinių kelnų

kriekšioniškoji meilė pasiektų ir šitokius žmones, kad ir su jų siela meilės srovė nebūtų nutraukta. Kaipgi laimėt tokias širdis? Paslaugumu, palankumu, patarnavimais. Tai įprastiniai meilės darbai, kurie galų gale parengia priėjimą į nedraugiškai nusiteikuso artimo širdį. Bet tai gal kartais ilgai testis. Yra artimesnis kelias: tai pasakyti ką nors gera apie šį artimą. Mes patys nekartą esame patyrę, kad pajuntame savyje palankumo, simpatijos, žodžiu, meilės tam žmogui, kurs apie mus ką nors gera pasako. Ogi mūsų artimo širdis yra irgi iš tos pačios masės kaip ir mūsų: ji bus visada jautri kiekvienam draugiškam, meiliam žodžiui, mūsų lūpomis ištartam. Palankus žodis apie artimą, tartas viešai ar privačiai, sugrąsia neprieteliškumus ir sprendimus iš anksto. Tartas geras tiesos žodis apie nepalankiai mums nusiteikusį artimą ne tik mums padės su juo suartėti, bet ir pakeliantis, stiprinantis veiks jį patį ir skatins į gera. O mūsų lūpos tenepavargsta, nors nuo ausros iki sutemos turėtų kartoti pagyrimo žodžius mūsų tikėjimo broliui. „Mūsų lūpas meilė gaivins ir teps dieviškos meilės medum, taip kad ir širšės leisis paimamos, užmiršdam „savo gylį“.

Pasakyti ką gera apie priešių yra jau labai daug, bet Apreiškimas mums rodo dar kilnesnį meilės laipsnį, vedantį į heroizmą, sakydamas: „Gera darykite tiems, kurie jus nekenčia“.

Rašytojas Viktor Hugo viename savo veikale pasakoja, kaip vieną vakarą po didelio mūšio jo tėvas, prancūzų imperijos generolas, eidamas per lygumą, lavonais nuklotą, išgirdo dejuojantį, iš troškulo besikankinantį ispanų armijos kareivį. Generolas įsakė jį lydinčiam gusarui pagirdyti sužeistąjį. Ir kai gusaras, laikydamas savo karinį butelį, lenkiasi prie nelaimingo pusgvyvio ispano, pastarasis staiga stveria šaukyklę ir paleidžia kulka, kuri pralėkė taip arti, kad net kepurė nukrito, pastebi rašytojas. „O vis dėlto duok jam gerti“, pasakė generolas. Jaudinantys ir nuostabiai kilnūs žodžiai. Tai apaštalo šv. Povilo įsakymas: „Jei tavo priešas trokšta, pagirdyk jį“.

Gailestingumo ir meilės Dievas taip elgiasi kasdien, nokindamas varpas ir vynuogių kekę palaikyti gyvybėms tų, kurie Jam piktžodžiauja (Mat. 5,45). Išvada aiški: tarnauti tiems, kurie mūsų nekenčia, tada nebus priešų. Daryti kam gera tai laimėti jo širdį, arba, pagal šv. Povilą, nugaltėti blogį gerumu. Šitokio heroizmo pasiekusi atleidžianti meilė yra nepaprastai didelė apaštalavimo priemonė, priverčianti kapituliuoti ir pikčiausius tikėjimo priešus.

k. v. k.

LIETUVISKOS PAMALDOS

BRADFORD — spalio 17 d., 12.30 val.
ROCHDALE — spalio 24 d., 12 val.
NOTTINGHAM — spalio 17 d., 11 val., 16.
Hound Rd., West Bridgford.
DERBY — spalio 17 d., 11 v., Bridge Gate.

likučius, drėbė kvailio išmestą mėšlą į vežimą.

— Baigiate? — kimiai paklausė Lapinas.

— Taigi, kad...

— Baikit, baikit. Rytą po pietų sodinsime amerikines.

Iš tvarto, vilkdamas pamušą koją, išsokavo Meškias, o už jo pasirodė Pruncė su skardiniu asočių rankoje. Silpnaprotiš buvo nuogas iki juostos, apžėlęs rudais gaurais, kurie, sulipę nuo mėšlo ir prakaito, stirksojo kuokštais.

— Nė, nė, nė... — sumykė, apversdamas dugnu aukštyn tuščią asotį. — Alaus, fonas Lafinas, alaus...

Lapinas su pasišlykštėjimu nusigrėžė.

— Ieisk, Lukai, — metė per petį nueldamas.

Rimšų ir Lapinų daržai buvo kaimynystėje — pakluonėse. Abiejų žemė vienodai derlinga, įtręsta. Tačiau malūnininko arai buvo įkalnėje, o Luko daubojė, kuri pavasarį vėliau pradžiūdavo ir ne visada leisdavo įeiti į dirvą laiku. Šlapensę vasarą čia ir bulvės papūdavo, ir burokai išsėdavo į lapus. Rimša krintosi, paklausęs Motiejaus įkalbinėjimų ir sumainęs daržus. Dejavu ir Lapinas, keikdamas savo įkalnę — kad žemė sušokusi, kad piktžolėta, kad amžinia trūksta drėgmės, — tačiau širdyje džiaugėsi mainu. Toks dirvų nevienodumas jam buvo labai patogus: kol daubelė pradžiūdavo, Rimšos turėdavo laiko įdirbti ir apsodinti Lapino daržą. Tad ir dabar Luko aruose žemė vėlėsi ant batų, o Lapino įkalnė jau buvo sukulvutuota, iškeden-ta kaip patajai ir laukė sėklos.

Motiejus iš tolo pamatė savo aruose Mortą. Dvišakė lakstė miklose moters ran kose kaip šaukyklė. Mėšlo gabalai kilo iš po kojų, tartum medžiotojo pabaidyti paukščiai, ir vėl krito ant žemės, savo rusvais kūnais lygiai nuklodami išpurntą dirvą. Morta buvo vienplaukė, basa. Stora iki juostos nusvirusi kasa siūbavo ant nugaros, tarsi prinokusi kukurūzų burbuolė. Lengvas pavasario vėjelis timptelėjo perkeline sulopytą suknelę, kuri nuo skalbimo buvo tiek susitraukusi, kad vos užden-gė kelius.

(Bus daugiau)

Nepriklausomybės sutemos

(38)

A. Merkiui sudaryti vyriausybę buvo nelengva, ir jos sudarymas ilgokai užtruko. Respublikos prezidento pageidavimu, į vyriausybę turėjo būti kviečiami žmonės autoritetingi, savo srityje išmaningi ir gerai nusivokią esamoje politinėje būklėje. Prof. Vladas Jurgutis, kviečiamas būti finansų ministru, atsisakė, kad jis šio pasiūlymo negalys priimti, nes A. Merkys visuomenėje esąs nepopuliarus, krikščionys demokratai ir valstiečiai liaudininkai, susitarę su komunistais, po kelių savaičių A. Merkio vyriausybę nuverstų. A. Merkiui, kaip ir kiekvienam plačiau visuomenės žinomam žmogui, buvo galima daryti įvairių priekaištų, tačiau šiuo atveju esminis dalykas buvo ne A. Merkio populiarumas ir ne jo tinkamumas būti Ministrų Tarybos pirmininku, bet respublikos prezidento sprendimų ignoravimas. Tai, ką J. Černiaus vyriausybėje darė švietimo ministras dr. L. Bistras, dabar buvo siekiama plačiau išplėsti ir, vyriausybę sudarant, lemiama vaidmenį skirti ne prezidentui, o kariuomenės vadui.

Kariuomenės vadas įtikinėjo respublikos prezidentą, kad sudarymas vyriausybės iš vieno tautininkų galys sulaukti skaudžių pasekmių. Respublikos prezidentas šį reikalą vengė diskutuoti su kariuomenės vadu, nes vyriausybės sudarymas buvo už kariuomenės vado kompetencijos ribų, pats kariuomenės vadas, pasikliaudamas opozicijos skleidžiamais gandaiis, apie tautininkus ir jų politinį vaidmenį buvo susidaręs klaidingą nuomonę, o niekuo nepagrįstas tvirtinimas, kad respublikos prezidentas siekia sudaryti vyriausybę iš vieno tautininkų, buvo ne tik neteisingas, bet ir skaudžiai jį įžeidžias. Tačiau respublikos prezidentas į tai dėmesio nekreipė ir nereagavo, laikydamas tai privačiu pokalbiu, savotiška kariuomenės vado galvoseną, kuriai būdingas nenuoseklumas.

Visai kitaip respublikos prezidentas į šį dalyką reagavo, kai kariuomenės vadas dėl jo savo principinį nusistatymą išdėstė, ir kitiems ministrams dalyvauiant. Kartą į prezidentūrą kariuomenės vadas gen. S. Raštikis su krašto apsaugos ministru gen. K. Musteikiu atvyko padaryti respublikos prezidentui eilinį pranešimą. Čia juodu rado ministrą pirmininką J. Černių, vidaus reikalų ministrą K. Skučą ir būsimąjį ministrą pirmininką A. Merkį, besvarstantčius iškilusias klūtas, sudarant naują vyriausybę. Respublikos prezidentas paprašė dalyvauti ir atvykusius, sprendžiantį šį svarbų valstybinį reikalą. Respublikos prezidentas buvo nusistatęs, kad, krikščionims demokratams ir valstiečiams liaudininkams

ALEKSANDRAS MERKELIS

ninkams nebesutinkant dalyvauti naujai sudaromaj vyriausybėje, reikia ją organizuoti be jų. Į šį respublikos prezidento sprendimą kariuomenės vadas smarkiai reagavo, kategoriškai pareiškdamas, kad naujoji vyriausybė turinti būti koalicinė, joje dalyvauiant opozicinėms partijoms, o ne vienų tautininkų. Tik tokia vyriausybė turėsianti viso krašto patikėjimą ir būsimą pajėgi.

Šis netikėtus ir grasinantis kariuomenės vado pareiškimas ne tik respublikos prezidentą nustebino, bet vertė jį smarkiai reaguoti, kad kariuomenės vadas atskiro, kas esąs, ką darąs ir kurios gali būti jo daromų veiksmų pasekmės. Respublikos prezidentas paskyrė kariuomenės vadą sudaryti vyriausybę ir, davęs jam kiek laiko apsispręsti, piktas ir sujaudintas išėjo. Taip respublikos prezidentas darė, norėdamas išvengti, kad šiuo Lietuvai nepaprastu metu gen. S. Raštikis nepakartotų gen. P. Kubiliūno klaidos. Gen. S. Raštikis savo atsiminimuose tą nemalonų įvykį, savaipt atvaizdavo, vadina respublikos prez

dento ultimatumu kariuomenės vadui, jo turinį nusakydamas šiais žodžiais:

— Arba aš, arba kariuomenės vadas. Arba kariuomenės vadas sudaro vyriausybę, arba aš pasitrauksiu. Duodu 10 minučių laiko. Patys vieni apsvastykite ir atsakykite.

Kariuomenės vadui nebuvo kitokios išeities, kaip priimti respublikos prezidento tariamąjį ultimatumą, jo paties atsispausti ir tartininkauti A. Merkiui, sudarant koalicinę vyriausybę, kuri netrukus ir buvo sudaryta. Lapkričio 21 d. respublikos prezidentas A. Smetona, remdamasis Lietuvos konstitucijos 97 str., paskyrė A. Merkio pristatytą šios sudėtis Ministrų Tarybą: ministras pirmininkas ats. plk. lt. Antanas Merkys, ministro pirmininko pavaduotojas Kazimieras Bizauskas, užsienio reikalų ministras Juozas Urbšys, krašto apsaugos — brig. gen. Kazimieras Musteikis, teisingumo — docentas dr. Antanas Tamošaitis, vidaus reikalų — brig. gen. Kazimieras Skučas, finansų — inž. Ernestas Galvanauškas, švietimo — Kazimieras Jokantas, žemės ūkio — diplomuotas ekonomistas Juozas Audėnas, susisiekimo — diplomuotas ekonomistas Jonas Masiliūnas.

(Bus daugiau)

TABAKAS

VAISTAŽOLE AR NUODAS?

Rudenė. Keliaujantiems laukais vienu kitur akysna krinta keista, aukšta žolė. Kukurūzai, ne kukurūzai, žolė, ne žolė. Ištiesi laukai žaliuoja šiuo poros metrų aukščio augalu. Pauosčius nosį riečia keistas tvaikas. Tai tabakas.

Tabakas? — Ir kuriem galam tiek daug naudingos žemės niekias paversta? Negi ūkininkas nebesugalvojo ko nors naudingos pasodinti? — patraukia pečiais nerūkoriai. Priešingai, rūkoriai: „Svieteliau, tiek mažai pasodinta, kaip berūkysime žiemą, negi tik bulvėmis besidžiaugsi gyvenime“. Gamtos mėgėjai neutraliai susižavi žiedais: „Kokie gražūs, ružavi, malonūs, lyg kokios gėlės padaba!“

Kas tas per augalas, tas tabakas?

Tabakas priklauso vadinamajai dziugmiečių šeimai, kurion įeina šis visiems puikiai žinomas naujojo pasaulio augalas ir tabako sesuo bulvė. Kiti šeimos giminaičiai tai ne per kokios reputacijos durnavysnė. Žymiai padoesnis kitas tabako brolis — pomidoras. Visi jie nelabai panašūs nei savo išore, nei vaisiais, nebent žiedais, kurių giministę tiksliai įžvalgūs gamtininkai

kai nustatė. Šiai giminei priklauso visų mėgiamoji, parkuose, balkonuose auginamoji petūnija. Pats tabakas irgi yra kelių rūšių. Tarp jo 60 pusbrolių bene šauniasis yra vadinamasis Virginijos tabakas, labiausiai rūkorių gerbiamas ir vartojamas.

Tabako stiebai, vadinamieji kambliai, pasiekia 2 m. aukščio ir žemėje įsitvirtina stora liemenine šaknimi, lyg kuolu. O kad ilgais lapais nutekantį lietu sugertų, tabakas naudoja tam išsikerėjusias kuokštines šaknis. Kone vienintelė tabako vertė yra jo lapai, užaugę ligi pusės metro ilgio. Gana dailūs ir simpatiški jie pažūrėti, bet pačiupinėti lipnūs biauriai dvokiančiais kljais.

Tabakas yra nikotino gamintojas. Nikotinas gi stiprus nuodas. Kas tas nikotinas? Kaip minėjau, tabako priskaitoma apie 60 rūšių. Visos jos vadinamos bendru „nicotiana“ vardu. Kodėl taip? Jean Nicot, prancūzų pasiuntinys Lisabonoje, pastebėjęs karaliaus dvare augančią keistą žolę, kurią atvežė iš anapus Atlanto jūreiviai. Žolę augino daktarai ir ja svaigino ligoninai. Pats Nicot, grįždamas gimtan Lijonui, persigabeno tos keistos žolės smulkelių sėklų, išaugino namie augalą ir jo lapų dūmais malšino sunkiai kenčiančių ligonių skausmus. Ligonijų netrūko, Nicot vardas populiarėjo kaip stebukladario. Dėkingi ligonys ėmė vadinti Nicot daržo žolę „pono Nicotino žolė“, arba trumpai — „nicotinu“.

Ir patį žodis „tabakas“ nėra nei lietuviškas, nei angliškas. Ne, jis ne iš Europos. Kaip pats augalas, taip ir žodis atvyko iš Amerikos indėnų. Kai Kristofas Kolumbas dar mieliai svečiavosi pas indėnus, jis su jūreiviais stebėjosi keistuoliais indėnais, burnon kišančiais suvyniotus kažkokius lapus, juos pridegančiais ir traukiančiais ugnį ir save. O indėnai tada puikiai sugebėjo sukti džiovinus tabako lapus į kukurūzų lapą. Tokį sukinį ar ritinį raudonodžiai vadino trumpai „tabako“, arba Maja kalba „cigar“.

Kaip gi indėnai išrado tabaką rūkyti? Kaip tai jiems galvon atėjo?

Indėnų padavimais, kartą Didžioji Dvasia sušaukusi visas gentis krūvon, daug gero jiems papasakojusi, pamokiusi taiką gyventi ir kaip taiką išlaikyti. Ji, ta Didžioji Dvasia, davusi indėnams taikos pypkę. Toji pypkė, bendrai vadų rūkyta, turėjo garantuoti indėnų gentims taiką. Jokios taikos indėnai nepripažindavo, kaip tik „pasirašytos“ taikos pypkės dūmu. Kadangi taikos pypkė daukta Didžiosios Dvasios, todėl taiką reikia šventai užlaikyti. Kadangi rūkymas nurodytas šios Dvasios, tad reikia kiekvienam pamaldžiai indėnui į garbinti tabako dūmais. Ir garbino...

Bandymas dūmais aukštesnėms dvasioms patikti yra ne vien indėnų tikėjimas. Senieji babiloniečiai ir kitos anuometinės kultūros tautos mėgdavo rūkyti visokias kvepiančias žoles ir dūmus pūsti aukštyn, dievams į akis. Ypač tai darydavo ūkininkai sausros metu, kad dūmų debesys sukeltų lietaus debesį, t.y. kad daug dievai, pamatę dūmų debesį, suprastų, jog laikas lietu.

Ką rūkydavo anuomet kultūringi tikintieji?

Visokias žoles. Labiausiai mėgiamos gi buvo kanapės ir šalpusnės. Babiloniečiai, prikimsė bronzinę puodynę kanapių, uždegę jas įulpdavo nendrių kotais dūmus ligi apsvaigimo. Kanapė — tvirtas augalas. Kanapės rūkoriai — tvirtas vyras. Kad šalpusnės dūmai gali gydyti kvėpavimo kanalus, gal galima patikėti. Šalpusnės arbata argi negeržiama kosinčių? Kosulį ji sumažina. Surūkyta šalpusnių suktinė pa-

lengvina plaučius ir krūtinę, tvirtina nervus ir t.t.

Kad indėnai, eidami bažnyčion, nešdavosi pypkęs, tai galima išskaityti iš likusių piliakalnių. Ten prie aukurų visuomet sudėta pypkių, net šimtais. O kokios jų pypkės? Kaip pats rūkymas, taip ir pypkės indėnams — dieviškas mokslas. Toji pati Didžioji Dvasia indėnams liepusi pypkęs skaptuoti iš raudonojo pypkių akmenų, užtinkamo tikslai Minesotoje. Jeigu praeiokas indėnas kasdieninė pypkę pasidarydavo ir iš paprasto kieto medžio, tai taikos pypkė tegalėjo būti tikslai Minesotos akmenų.

Indėnus nugalėjo ispanų užkariautojai, o šiuos — indėnų tabakas. Šia neabejotinai vyriška savybe ispanai greit susižavėjo ir užveisė bekrastes tabako plantacijas San Dominge. Neatsilikio portugalai Brazilijoje ir anglai Virginijoje. Patį rūkymą Europon įvežė kas daugiau, jei ne ispanų jūreiviai! O jis plito Europoje greičiau, nei dūmai.

Kaip kiekviena naujovė sulaukia reakcijos, taip ir tabako niekas nepasitiko su duona ir druska. Ypač pikta suraukė kaktas vyriausybės. Anglų Jokūbas I, skelbdamas tautai draudimą rūkyti, baigė jį taip: „Jei pagaliau, piliečiai, jūmyse yra dar nors truputis gėdos, meskite tą begėdišką paprotį rūkyti, kurį tikra begėdystė pagimdė, nesusipratimas priėmė, o paikystė išplatinė. Rūkymas erzina Dievą, naikina sveikatą, alsina smegenis, griaua šeimos židinį, žemina mūsų tautą. Argi bus dar koks nors valdiny, kuris norės plaučius gadinėti šiuo, jei tinkamai išsireikšiu, pragaro dūmu?“ Tokių valdinių buvo! Ir kaip gyvenimas dažnai savo dėsnius diktuoja, taip ir škart padiktavo, kad to valdovo įpėdinis Karolis, monopolizavęs tabako auginimą, puikiai pripildė kasas: valstybės ir savo.

Jei Prancūzijoje tabakas plito per daktarus ir vaistines, jis nekitai pagarsėjo ir Vokietijoje bei Olandijoje. 1590 m. Leideno universiteto medicinos studentai gatvėse viešai traukė dūma, nepaisydami profesorių nuomonės, kad smegenys pajuduos. Niekas niekam nepajudavo. Neuzilgo sudarė Europoje parūkymo salionai, tabako karčiamos ir pan. Sodino tabaką dvarai ir

Kai 17 amžiuje tabakas įsiveržė Turkiūkininkai. Jį rūkė visi. Jėn, atsakingiems tautos vadams kilo abejonė: kaip sutaikyti rūkymą su šventuoju Koranu. Nesutaikė ir nustatė naujamadžiams galimybę pasirinkti: galvą ar cibuku perversi nosį. Sultonas su galvomis ne-

siskaitė, ir rūkoriais teliko vienintelė įstatymo spraga — tabaką šniurpti, čiulpti. Sekantis sultonas jau palankesnis, o dabar Turkija viena labiausiai rūkančių tautų.

Per panašius skausmus tabakas įsiplietino matuškoj Rusijoj. 1640 m. caras Feodorovičius Romanovas gana trumpai, bet užtenkamai aiškiai rūkoriais išdėstė: „Užtikta rūkančiam nukirsti galvą, arba nosį“. Amžininkai pasakoja, kad caro žandarai dažnai būvę sąžiningi... Bet ir rusų tauta ne be machorkos.

Tabako gadinės pradžioje rūkoriai svagindavosi pypkėmis. Cigarai lėtai užvaldė areną, nes buvo brangūs. 18 amžiaus pradžioje vienas hamburgietis sugalvojo pagreitinti naują rūkymo madą ir ėmė namie gaminti storus cigarus. Pats rūkė, kitiems siūlė ir bandė pardavinėti, kaip „made in Germany“ prekę. Ir kas? Niekas nėra savo šaly pranaš. Nei hamburgiečiai, nei kiti prūsai nevertino savos gamybos, esą, ji menka, neskani, palyginus su importuotais cigarais. Ką daryti naujam fabrikantui? Nuvežė jis cigarų dėzes Cuxhavenan, pakrovė į laivus, amerikoniškai antspaudavo, perkrovė pirkėjams, ir fabrikas suklebėjo... gamindamas „virginijos cigarus“.

Tai nuodas ar dydažolė tabakas?

1828 m. Heidelbergo profesoriai Posselt ir Reiman iš tabako išspaudė gryną nikotiną. Išbandė jį ir aptiko, kad 50 miligramų jo nuvaro graban suaugusį vyrą. Jo tiek esą kiekvienoj cigaretėje, o ką bekalbėti apie Havanos cigarą. Bet... rūkomasis tada turėtų atrodyti lyg nacių krematoriumas? Kur rūkorių lavonai?

Laimė, kad cigaretė rūkant kūnan patenka 0,3-0,5 miligramo nikotino. Tai priklauso nuo to, kiek į plaučius dūmų įpėsi. Žymus sveikatos pavojus susidaro tikrai nes rūkoriai. Per dieną toksai jau tikrai sutraukia 50 miligramų stipraus nuodo, bet nemiršta tik todėl, kad užtenkamai veiklūs instalai ir spėja nikotiną lauk išmesti. Kartais jie nespėja...

Jeigu paklaustie gydytojai: rūkyti ar ne, jis atsakys: „Geriau ne“. Kodėl? Jis nupasakos visokias žalias, nesėkmes. Tačiau gal pridurs, kad nuosaiškus parūkymas išvaro vidurių kirmėles, pralaisvina vidurių užkietėjimą, pagreitina veiklumą, kraujo taką ir pan. Tabako lapų nuoviros naikina įvairius augalų ir gyvulių bei žmogaus parazitus.

Ar verta tad rūkyti? Protaujantis atsakys: ne, bet nevisada protui pritaria valia.

Paruošė kjd

Lietuviškos antys

„Tiesos“ bendradarbis J. Sadauskas rašo (IX.26), kad Maveičių rajono „Ventos“ tarybinis ūkis (sochozas) prieš keletą metų pradėjęs auginėti antis, ta ūkio sritis buvo plečiama, pastatyti 3 antidės, du ančiuku auginimo cechai.

Šiemet ančių numatyta išauginti 60.000. Jau pristatyta mėsos kombinatui daugiau kaip 49.000.

Vyno saugykla Anykščiūose

Eksperimentinė „Anykščių vyno“ gamykla, baigus statyti naujus cechus, išleisianti per metus 10 ml. litrų įvairių rūšių vyno.

Baigta statyti didžiulė požeminė saugykla, kuri padės visais metu laikais išlaikyti pastovią vyno temperatūrą. Ten bus galima sutalpinti 2,5 ml. litrų vyno dviaukštėse cisternose.

DIEVO KARALYSTĖS ŽINIOS

(3)

(tesinys)

Naujojo Testamento mintis mirties klausimu pilnai sutinka su Senojo Testamento liudijimais. Jėzus įrodinėjo, kad mirusieji yra be sąvokos ir todėl sulgino juos su miegančiais. Jono 11:1-46 mes turime labai puikų aprašymą apie Lozorius, Jėzaus prietelio, sirgimą, jo mirtį ir pabudinimą. Morta ir Marija, Lozorius sesers, buvo Viešpaties draugės, ir jų broliui susirgus, jos pranešė apie tai Jėzui, manydamos, kad jis tuojau atvyks joms pagelbėti.

Bet Jėzus nesiskubino tuojau ateiti prie Lozorius lovos ir užtruko. Kelioms dienoms praėjus jis tarė į savo mokytinius: „Mūsų draugas Lozorius yra užmigęs, bet aš einu jo pažadinti iš miego“. Jo mokytiniai nesuprato, manydami, kad Jėzus kalbėjo apie tikrąjį miegą. Tuomet Jėzus pasakė aiškiai: „Lozorius numirė“. Priėjęs prie Lozorius kapo, Jėzus kalbėjo į numirėlį garsiai ir tarė: „Lozoriau, išeik!“ Toliau pasakytą, kad „numirėlis išėjo“. Čia nėra nė užuominos, kad Lozorius „siela“ buvo dangaus laimėje arba pragaro kančiose. Raštas parodo, kad jis buvo užmigęs mirties miegu. Taip Jėzus tikėjo ir taip mokė.

Aprašyme apie pažadinimą Lozorius iš mirties miego mes atkreipėme dėmesį į faktą, kad pomirtinio gyvenimo viltis yra užtikrinime, jog yra prisikėlimas iš numirusiųjų, o ne svajonėse, kad žmogus turi savyje įgimtą nemirtingumą. Apaštalas Povilas pilnai sutinka su šiuo pareiškimu. 1 Korintiečiams 15:12-18 jis įrodinėja, kad jei nebūtų prisikėlimo iš numirusių, „tada ir Kristuje užmigusieji yra žuvę“.

Aprėškimo knygoje mes randame tokį pat aiškinimą apie nesąmoningas mirusiųjų stovį. Pavyzdžiui, Apreiškotjas sako: „Jūra atidavė joje buvusius mirusiuosius, mirtis ir pragaras davė savo mirusius, kurie juose buvo“ (Apr. 20:13). Klausimą apie pragarą paliksime vėliau apsvastyti. Užteks dabar pabrėžti, kad, pagal ką tik paminėtąjį tekstą, esantieji Biblijos „pragare“, yra tikrai numirė. Tas reiškia, kad jie nėra kur nors gyvi ir nėra kankinami.

Šitie šventraščio žodžiai parodo, kad mirusiųjų viltis yra jų išvedimas iš pragaro — prikėlimas į gyvenimą.

Taigi trumpas atsakymas į klausimą, kur yra mirusieji, yra toks, kad jie dabar yra be sąmonės, kad visa pomirtinio gyvenimo viltis susikaupia šventajame Rašte pateiktajame užtikrinime, jog, panaudojant beribę didžiojo Kūrėjo galybę, kuri bus pavartota per dieviškąjį Kristų jo būsimoje karalystėje, įvyks „teisiųjų ir neteisiųjų prisikėlimas iš numirusiųjų“. — Ap. Darb. 24:15.

ŠETONO MELAS

Prieš paliekant šitą mūsų temos dalį, verta dar atkreipti dėmesį į pagonių ir krikščionių priimtosios netikros teorijos kilmę, būtent, įsitikinimą, kad „nėra mirties.“ Jei Biblija taip aiškiai moko, kad mirtis yra žiauri tikrėnybė ir baisiausia žmogaus priešė, tai iš kur atsirado nuomonė, kad ji yra prietelė, nes yra tik vartai į kitą gyvenimą?

Atsakymas į šį klausimą užtinkamas 1 Mozės knygos aprašyme apie žmogaus patekimą į nuodėmę ir mirtį. Šėtonas, veikdamas žalčiui tarpininkaujant, kalbėjosi su motina Jieva apie tą dalyką dar prieš tai, kol prasižengimas užtraukė ant jos mirtį, ir tarė: „Visai judu nenumirsita“ (1 Moz. 3:4). Dievas buvo pasukęs, kad bausmė už nepaklusnumą bus mirtis — „iš tikrųjų tu numirsi“ (1 Moz. 2:17). Visos Biblijos liudijimas sutinka su šiuo pradinio pareiškimu, ką reiškia bausmė už nusidėjimą. „Nuodėmės atlyginimas yra mirtis“, sako šv. Povilas (Rom. 6:23). „Sielą, kuri nusidės, pati turės mirtį“, pasakytą Ezeikielio 18:4.

(Bus daugiau)

Kas domisi Tiesa, reikalaukite (nemo-kamai) spaudos, knygelių ir traktatų šiuo adresu:

L.B.S.A.
212 E. Third St., Spring Valley, Ill.
U.S.A. (61362)

Apmokamo skelbimo teisėm

LIETUVA DABAR

St. Rūkienė,
buv. Sibiro tremtinė

(5)

RADIJAS

Dauguma Lietuvos gyventojų turi radiojo priimtuvus ir radio taškus ir laisvalaikiu klausosi. Laiko užtenka, nes darbo laikas nuo devintos valandos ryto iki 6 valandos po pietų. Per radio taškus girdėti Vilnius, Kaunas ir Maskva. Su geresniais aparatais sugauna ir užsienio stotis, ir pasiklausoma „Amerikos Balso“ ir iš Vatikano lietuviškų laidų. Iš Ispanijos neteko girdėti.

Žmonės, kurie klausio užsienio radiją, klausio užsirdar ir tik su savo šeima, arba jau su labai patikimais kaimynais. Draugais nepasitiki, nes jie daug kam įkando. Sovietų valdžia visus tuos laiko nepatikimais, kurie klausio svetimas radio stotis. Žmonės maskuojasi. Pastato du radijus vieną ant kito: viršuje kalba radio taškas iš Kauho ar Maskvos, apatiniu klausosi iš užsienio. Klausant susikaupiam, ir girdėti, o „geras kaimynas“ už sienos negali suprasti, nes jis girdi rėkiant savas stotis.

Klausytis radio iš užsienio valdžia daro klūtas. Yra pastatytos tam tikros stotys — parpliai. Parplius prižiūri, saugo ir operuoja kariškiai. Tomis valandomis, kada duodama programa iš užsienio, paleidžia trukdymo stotis, ir nieko negirdėti. Bet pasitaiko, kad dežuruoją kareivėliai nebūna tokie stropūs, pavėluoja parplį įjungti, ir pasiklausai.

Kaimuose, toliau nuo didesnių miestų, geriau girdėti. Vienu laiku tai labai gerai buvo girdėti. Sako, kad padėjo metalinės adatėlės, kurias amerikiečiai paleido į erdves. Tuomet girdėjom, kaip Chruščiovas barėsi per radiją, kad amerikiečiai užtersė kosmosą ir kenkia kosmonautams ir erdvių tyrimams.

Paskutiniu laiku užsienio lietuviškosios laidos buvo girdėti gana gerai.

Sibire Stalino laikais žmonės turėdavo tik radio taškus — „gavarilkas“. Vienas azerbėdžianietis, 1948 metais atimretmas Sibiran, atsivežė gerą radio priimtuvą. Jis pasiklausydavo ir užsienio. Sušnipinėvo NKVD, atėmė aparatą ir jį nušėdė dešimčiai metų kalėti. Žmonėms, kurie su juo klausėsi, davė po penkerius metus.

Iš „Amerikos Balso“ pranešimų žmonės žino, kad yra Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kad yra BALF-as ir kitos lietuvių organizacijos. Bet kad tiek daug yra lietuviškų laikraščių ir įvairių organizacijų, tai nežino.

St. Rūkienė

